

Občina Škofja Loka z izkušnjami v mednarodnem sodelovanju

(2. del)

Republika Srbija

Republika Srbija se deli na Centralno Srbijo in avtonomno pokrajino Vojvodino. Do 17. februarja 2008¹ je pod avtonomno pokrajino Srbijo spadalo tudi Kosovo, ki pa je na ta dan razglasilo neodvisnost, katere pa Srbija ne priznava.² Pobratena občina Smederevska Palanka leži v Centralni Srbiji in je leta 2003 štela 58.000 prebivalcev.³

Smederevska Palanka

Občina Smederevska Palanka

uradna stran občine Smederevska Palanka:

<http://www.smed-palanka.co.yu/>

Sporazum, podpisan v Škofji Loki: 30. 6. 1973

Sporazum, podpisan v Smederevski Palanki: 10. 10. 1973

- 1 Po kosovski vojni leta 1999 je Resolucija 1244 Varnostnega sveta Združenih narodov določila, da je Kosovo ozemlje pod oblastjo Začasne upravne misije Združenih narodov na Kosovu (UNMIK), katerega varnost zagotavlja Kosovska sila (KFOR), pod poveljstvom Nata, in pravno potrdila suverenost Srbije nad območjem. Po neuspešnih pogajanjih o ustavnem statusu Kosova pod pokroviteljstvom Združenih narodov je 17. februarja 2008 prehodna kosovska vlada enostransko razglasila neodvisnost od Srbije, se poimenovala Republika Kosovo in bila deležna delnega mednarodnega priznanja državnosti (najmlajšo evropsko državo je do sedaj priznalo 54 držav, med njimi Združene države Amerike, 5. marca 2008 tudi Slovenija).
- 2 <http://sl.wikipedia.org/wiki/Kosovo>
- 3 sl.wikipedia.org/wiki/Smederevska_Palanka

Ob praznovanju 1000-letnice prve omembe loškega ozemlja, 30. junija 1973 v Škofji Loki, ob praznovanju 29. obletnice osvoboditve, 10. 10. 1973, v Smederevski Palanki, sta predsednik Skupščine občine Škofja Loka Tone Polajnar in predsednik Skupščine občine Smederevska Palanka Sreten Vladislavljenić podpisala Listino pobratenja. S slovesnim podpisom listine sta občini potrdili prijateljstvo, rojeno v najtežjih časih zadnje vojne. *»Gostoljubje, ki so ga občani Smederevske Palanke med 2. svetovno vojno nudili številnim od okupatorja pregananim občanom Škofje Loke in prijateljske vezi pri povojni graditvi nove Jugoslavije so vodile skupščino občine Škofja Loka in skupščino občine Smederevska Palanka«*⁴ k podpisu Listine o pobratenju.

Okrog dvesto Ločanov je moralo leta 1941 čez noč povezati cule in se izseliti v Srbijo, tam so jih domačini v Smederevski Palanki kljub pomanjkanju toplo sprejeli. Več zaporednih srečanj nekdanjih beguncev s srbskimi dobrotniki in naraščajoče kulturno-športno sodelovanje so pripomogli k podpisu sklepa o pobratenju. *»Poleg Smederevčanovih predstavnikov krajevnega vodstva ter družbenopolitičnih organizacij so bili navzoči še delegati iz bratskih mest Medicina in Sele na Koroškem, nadalje podpredsednica IS SRS dr. Aleksandra Kornhauser, sekretar ZIS Ivan Franko - Iztok, član predsedstva skupščine SRS Zdravko Krvina in drugi.«*⁵ Ob zaključku slovesnosti je *»predsednik smederevske občine Ločanom podaril leseno plastiko, izdelek ljudskega umetnika - kiparja Togoslava Živkovića, ki izraža enotno poreklo in težnje po miru, po poglobljanju medsebojnih stikov in prebivalcev pobratenih komun«*, navaja Igor Guzelj v svojem članku.⁶

Nadaljnje sodelovanje med občinama je potekalo na likovnem področju, saj so se mentorji s svojimi učenci redno udeleževali Male Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki. S podpisom listine sta se pričeli tudi kulturna in športna izmenjava med gimnazijama obeh občin. Izmenjava med predstavniki občin, učiteljskega zbora in dijakov je trajala dobri dve desetletji. Prav tako se je poglobljalo sodelovanje med škofjeloškimi osnovnimi šolami s šolami v Smederevski Palanki ter športnimi klubi. Ob 1000-letnici mesta Škofje Loke je Smučarski klub Alpetour organiziral tekmo za smučarske nadobudneže stare od 11 do 15 let, *»POKAL LOKA 1973«*.

»Od takrat so potekale številne izmenjave tudi na športnem področju. Živelimo v isti državi, vsak na svojem koncu, ločevali so nas jezik, kultura, vera, pa vendar smo gradili na tistem, kar nam je bilo skupno: prijateljstvu in bratstvu. Na drugačnosti, iz katere smo se vsi učili. S slovensko samostojnostjo pa se je sodelovanje končalo«,⁷ navaja Jože Bogataj, ravnatelj Gimnazije Škofja Loka. V

4 Gorenjski glas, št. 51, 7. julij 1973.

5 Gorenjski glas, št. 51, 7. julij 1973.

6 Gorenjski glas, št. 51, 7. julij 1973.

7 Bogataj, Gimnazija Škofja Loka – 50 let, str. 116.

času osamosvojitve Republike Slovenije je Občina Smederevska Palanka ultimativno prekinila stike s Škofjo Loko. Jugoslovanski nesporazumi so ob razpadanju nekdanje skupne države odločno prekinili sodelovanje med pobratenima občinama.

Po skoraj dvanajstih letih popolne prekinitev se je vabilu srbske občine novembra 2001 odzvala mešana gospodarsko-politična delegacija Občine Škofja Loka in Obrtne zbornice Škofja Loka. Čeprav so bili tedaj prekinjeni vsi uradni stiki, so se vendarle ohranili nekateri osebni in delno celo poslovni stiki. Še posebej v letu 2001, ko je v Srbiji prišlo do postopnih demokratičnih sprememb, so bili predlogi, da bi stike ponovno oživel in poiskali možnosti za morebitno sodelovanje. Šest-člansko delegacijo sta zastopala župan Igor Draksler in predsednik Območne obrtne zbornice Škofja Loka France Šifrar.

Na povabilo Občine Škofja Loka so se v okviru občinskega praznovanja junija 2002 v Škofji Loki predstavili pevci zbora Sv. Simeona Bogoprimateja iz Smederevske Palanke, s koncertom pravoslavne glasbe Janeza Zlatoustega. Slavnostne akademije ob občinskem prazniku sta se udeležila tudi uradna predstavnika srbske občine, predsednik Skupščine občine Smederevska Palanka Radoslav Ljubisavljević in predsednik Izvršnega odbora Skupščine občine Smederevske Palanke Vladan Starčević. V program je bil vključen tudi ogled škofjeloških podjetij.

V času občinskega praznovanja leta 2003 se je mudila štiričlanska občinska delegacija v Škofji Loki in se z občinskimi in gospodarskimi predstavniki pogovarjala o morebitnem gospodarskem sodelovanju. Naj omenimo, da je bila polnilnica mineralne vode *Palanački kiselj* v Smederevski Palanki od leta 2002 v večinski

Škofjeloški župan Igor Draksler na obisku pri predsedniku Skupščine občine Smederevska Palanka Radoslavu Ljubisavljeviću in predsedniku Izvršnega sveta Skupščine občine Smederevska Palanka Vladanu Starčeviću, septembra 2003.

lasti ljubljanske Kolinske. *Palanački kiseljak* je znan v Srbiji in v sosednjih državah prav po blagovni znamki mineralne vode *Karadjordje palanački*. Družba, ki je bila ustanovljena 1969, je ena največjih proizvajalcev mineralnih vod in sokov v Srbiji. Mineralno vodo v Smederevski Palanki črpajo že več kot 280 let, njen izvir in zdravilnost vode pa se v nekaterih zapisih omenjata že leta 1719.

Septembra 2003 se je škofjeloška občinska delegacija odzvala uradnemu vabilu na občinsko praznovanje srbske občine. Ob tej priložnosti so povabili tudi tedanjega, sedaj pokojnega župana Wima Terwingna iz Maasmechelna.

V okviru turneje po Sloveniji, ki jo je organiziral Andrej Šter, od 12. do 14. junija 2004, je Študijski zbor Muzikološkega inštituta Srbske akademije znanosti in umetnosti izvedel koncert v cerkvi sv. Jurija v Stari Loki. Poleg Občine Škofja Loka so pri organizaciji sodelovali člani pevskega zbora Lubnik in starološki župnik dr. Alojzij Snoj. Zbor je bil ustanovljen leta 1969, z namenom, da bi izvajal glasbo bizantinske dobe, ki jo je skupina študentov tega inštituta, pod vodstvom svojega profesorja dr. Dimitrija Stefanovića,⁸ proučevala in transkribirala iz nevmškega zapisa. Člani so študentje različnih fakultet beograjske univerze, med njimi tudi iz Smederevske Palanke, v Škofji Loki pa so zapeli Liturgijo svetega Janeza Zlatoustega, s skladbami srbskih, bolgarskih in ruskih skladateljev.

Danes se med posameznimi društvi obnavljajo stiki, predvsem zaradi zgodovinskih okoliščin in osebnih stikov, ki v Sloveniji in posledično v Škofji Loki, kot nekdanji »bratski republiki in občini«, vidijo zgled, kako najti pot v evropske integracije.

Ob jubilejnem praznovanju 60. letnice Športnega društva Jasenica v Smederevski Palanki so se novembra 2008 udeležili slovesne skupščine škofjeloški župan Igor Draksler in predstavniki Škofjeloškega orientacijskega kluba. Na podlagi medsebojnega sporazuma na področju športa Orientacijski klub s ŠD Jasenica sodeluje že od leta 2000. Sodelovanje je najuspešnejše na področju izmenjave mladih športnikov. Njihovi tekmovalci se udeležujejo orientacijskih tekmovanj v Sloveniji, škofjeloški pa v Srbiji. Tako so športni strokovnjaki iz ŠD Jasenica pomagali pri organizaciji Evropskega mlajšega mladinskega prvenstva v orientacijskem teku, leta 2006 v Škofji Loki (EYOC 2006), leta 2009 pa so bili oni organizatorji EYOC 2009 na Kopaoniku.

8 Prof. dr. Dimitrije Stefanović, dirigent zbora, akademik, znanstveni svetnik, se je rodil 1929 v Pančevu, v Srbiji, študiral na beograjski Filozofski fakulteti in glasbeni akademiji in se izpopolnjeval v Oxfordu, kjer je doktoriral. Bil je dolgoletni direktor Muzikološkega inštituta Srbske akademije znanosti in umetnosti, je redni član SANU, dopisni član JAZU in SAZU ter podpredsednik Matice srpske v Novem Sadu. Svoje znanstveno in raziskovalno delo usmerja v preučevanje stare bizantinske in slovanske, posebej srbske glasbe v rokopisih v nevmsko notacijo. Bil je dirigent Beograjskih madrigalistov, leta 1969 je ustanovil Študijski zbor Muzikološkega inštituta SANU in z njim koncentriral v domovini, Angliji, Franciji, Avstriji, Italiji, Grčiji, Nemčiji, Sloveniji in na Poljskem. V okviru gostovanja po Sloveniji je imel v prostorih ZRC SAZU predavanje z naslovom *800 let samostana Hilandar*.

Kraljevina Belgija

Belgija je razdeljena na valonsko, flamsko in bruseljsko federalno regijo, dve regiji pa še nadalje na pet provinc. Valonsko regijo sestavljajo province: Valonski Brabant (Brabant Wallon), Hainaut, Liege, Luxemburg in Namur. Flamska regija se deli na province: Antwerpen, Flamski Brabant, Zahodna Flamska, Vzhodna Flamska in Limburg. Belgija ima 589 občin z neposredno izvoljenim občinskim svetom, svetom mestnih svetnikov in županom. Izvršilno oblast ima svet mestnih svetnikov, pod vodstvom župana.⁹

Maasmechelen

Občina Maasmechelen

uradna stran občine Maasmechelen:

<http://www.maasmechelen.be/>

<http://www.jumelage-maasmechelen.be>

Sporazum, podpisan v Maasmechelnu: 21. 8. 1999

Obnovljeni sporazum, podpisan v Škofji Loki: 1. 7. 2009

Obnovljeni sporazum, podpisan v Maasmechelnu: 5. 9. 2009

Flamska občina Maasmechelen (s približno 35.000 prebivalci) leži v provinci Limburg, njeno glavno mesto je Hasselt. Kraj leži ob plovni reki Maas, po kateri teče meja z Nizozemsko. Po številu prebivalcev je največja v dolini Maasa in četrta v Limburgu. Leta 1977 je bila že drugič (prvič leta 1970) izvedena združitev osmih manjših občin, ki predstavljajo današnjo občino Maasmechelen.

Prva naselitev Slovencev¹⁰ v občini Maasmechelen (Eisden) leta 1920 je povezana z odprtjem rudnika črnega premoga.¹¹ Ker je v Belgiji zelo primanjkovalo delovne sile, je država v letih od 1919 do 1940 sklepala pogodbe o zaposlovanju brezposelnih iz držav srednje in vzhodne Evrope. Največ Slovencev se je doselilo v letih 1923–1929.¹² Po 2. svetovni vojni so na osnovi meddržavnih

9 Budja, Kocbek, Teritorialne členitve v državah članicah Evropske unije, str.18.

10 Rudniška uprava je novim rudarjem pomagala pri gradnji stanovanjskih hiš, zgradila šole, dvorane, cerkve. Slovenski ekonomski emigranti so v novo rudarsko središče prihajali iz zasavskih rudarskih revirjev, iz rudnika svinca in cinka Mežica in Rablja, kot že izkušeni rudarji.

11 Leta 1901 so na območju Eisdna, v vasici Heide (resje), izkopali prvi premog in nenadoma se je v pokrajini, porasli z resjem, pričel nov način življenja. Privatna rudniška podjetniška družba Limburg – Maas je kupila vasico Heide, skupaj s peskom in gramoznicami, in zaposlila prve delavce iz Limburga.

12 Po podatkih belgijskega statističnega urada je bilo leta 1936 v Belgiji 5.500 jugoslovanskih državljanov, od tega 50–60 % Slovencev, leta 1939 pa okoli 2.500 Slovencev. V številki niso zajeti Beneški Slovenci, ki jih je uradna statistika štela k Italijanom. Beneški Slovenci so si poiskali delo v Valoniji, francosko govorečem delu Belgije. V Maasmechelnu danes živi manj kot 400 slovenskih družin, med njimi je že veliko pripadnikov tretje in četrte generacije.

pogodb do leta 1960 na delo v rudnike vabili delavce iz južne Evrope, tudi iz Italije, med njimi so bili tudi Beneški Slovenci. Ob zaprtju rudnika leta 1987¹³ je morala občina poiskati nove pobude za ohranitev več kot 3.400 delovnih mest. Tako je uredila novo industrijsko cono De Oude Bunders, veliko okoli 60 ha, ki je komunalno opremljena in ima centralno lego, saj leži na tromeji med Belgijo, Nizozemsko in Nemčijo. Razen premoga, ki ga zdaj ne kopljejo več, ima občina velike zaloge visoko kakovostne kremenčeve bele mivke – srebrnega peska za izdelavo stekla.

Slovenci se v Belgiji združujejo v slovenskih društvih. Ta so: Slovensko kulturno društvo France Prešeren v Bruslju, Slovensko kulturno društvo Naš dom v Genku, Slovensko društvo sv. Barbara v Eisdnu¹⁴ in Slovensko katoliško pevsko in kulturno društvo Slomšek v Maasmechelnu. Beneški Slovenci imajo svoji društvi v Valoniji.

Prijateljstvo, staro 21 let

Zgodba o prijateljstvu se je začela pisati leta 1989, ko je Jef Albrechts, sedanji podžupan Občine Maasmechelen, s soprogo Nicole prvič obiskal Slovenijo in Škofjo Loko. Počitnice sta namenila ogledom Škofjeloškega hribovja in Škofje Loke in tako navezala prve stike s tukajšnjimi domačini. Škofjo Loko sta nato obiskala skoraj vsako leto, jo vzljubila, še posebej pa ljudi, prijatelje, ki sta jih srečala na Starem vrhu. Ni se bilo treba posebno truditi, da so se začeli pogovarjati o sodelovanju, najprej v turizmu, kasneje še na kulturnem, športnem in gospodarskem področju.

V prvi pisni pobudi (29. aprila 1995) so župan Georges Lenssen, svetnik za evropske zadeve Michel Vigneron in bodoči svetnik za šolstvo in kulturo Jef Albrechts županu Igorju Drakslerju predstavili delovanje slovenskih društev v Limburgu in pobudo za sodelovanje med občinama. Župan Igor Draksler se je odzval vabilu in se še istega leta v Škofji Loki srečal z Jefom Albrechtsom kot glavnim koordinatorjem za sodelovanje med občinama. Jef Albrechts, ki je bil januarja 1998 izvoljen za svetnika za športne, kulturne, mladinske in socialne zadeve, knjižnice in pobratenja, je bil s svojo družino in prijatelji že večkrat v Škofji Loki in na Starem vrhu.

13 S finančnimi sredstvi Evropske unije so obnovili prvo rudarsko ulico, široko 26 metrov.

14 Slovensko društvo sv. Barbara je bilo ustanovljeno 3. maja 1929, kot Jugoslovansko kulturno društvo s 27 ustanovnimi člani. Društvo je pomagalo svojim članom pri iskanju začasnega bivališča, zaposlitvi in vključevanju v novo življenjsko okolje. Po izboljšanju socialnih razmer se je njegovo delovanje usmerilo na prosvetno in kulturno področje. Pevski zbor Zvon – ustanovil ga je Alojz Hribar – je bil ustanovljen leta 1928 in se je pridružil društvu sv. Barbara. Po Hribarjevi smrti (1936) je vodenje prevzel Štefan Rogelj in bil njegov pevovodja vse do smrti (1962). Štefan Rogelj je bil tudi soustanovitelj društva Slomšek. Nato je mešani pevski zbor Slomšek v Maasmechelnu prevzel njegov sin Vili Rogelj. Društvo je izdajalo glasilo Slovenski glas in člane seznanjalo z novicami, obvestili in o društvenem delu. Vsako leto gostijo slovenske zборе, pripravijo božična praznovanja in enkrat letno organizirajo romanje v Slovenijo.

1996

Junija 1996 so se predstavniki flamske občine prvič udeležili osrednjega praznovanja škofjeloškega občinskega praznika. Oktobra istega leta je uradna delegacija iz Maasmechelna, pod vodstvom župana Georgesa Lenssena, podala uradno pobudo o pobratenuju med občinama.

1997

Občinski urad občine Maasmechelen je potrdil odločitev Urada svetnikov z dne 23. januarja 1997 in sprejel naslednji sklep: Občinski urad se strinja, da se prijateljske vezi in izmenjave med Škofjo Loko in Maasmechelnom nadaljujejo s ciljem, da se podpiše listina o pobratenuju med občinama. Jef Albrechts, tudi član slovenskih društev sv. Barbara in Slomšek v Maasmechelnu in slovenskega društva Naš dom v Genku, je bil imenovan za koordinatorskega pobratena. Od 1. do 4. maja 1997 je v Škofjo Loko pripeljal delegacijo občinskega urada za šport. Na prijazno povabilo je bila od 16. do 20. maja 1997 v Maasmechelnu prva skupina Škofjeločanov. Poleg župana Igorja Drakslerja so delegacijo sestavljali občinski svetniki in uradniki, predstavnika turistične agencije Loka Turist, snemalec tedanje Loka TV in člani Folklorne skupine Škofja Loka. Občina Maasmechelen, društvi Slomšek in sv. Barbara ter Slovenska katoliška misija¹⁵ so poskrbeli za nastanitve škofjeloških gostov. Junija 1997 je Škofjo Loko zopet obiskala manjša flamska delegacija, s koordinatorskim Jefom Albrechtsom. Udeležila se je slavnostne akademije ob občinskem prazniku. Utrdili smo medsebojne vezi, saj je delegacija potrdila dogovor med društvom Slomšek in Folklorno skupino Škofja Loka za gostovanje na 37. Slovenskem dnevu¹⁶ v Maasmechelnu, ki ga vsako leto organizira Slovensko kulturno in prosvetno društvo Slomšek. Že oktobra istega leta so v kulturnem programu poleg društvenega pevskega zbora nastopili člani Folklorne

15 Slovenska katoliška misija v Maasmechelnu je leta 1948 začela delovati med Slovenci v nizozemskem in belgijskem Limburgu. Je cerkvena ustanova Slovencev in njihovih potomcev, ki se čutijo povezane s slovenskimi koreninami. Krepi versko in narodno zavest. Monsinjur Vinko Žakelj je bil skoraj petdeset let, od leta 1947 do svoje smrti, izseljenski župnik v Slovenski katoliški misiji v Maasmechelnu. Opravljal je dušnopastirsko, kulturno, socialno in narodnozavedno delo med Slovenci in njihovimi potomci v belgijskem in nizozemskem Limburgu. Od leta 1975 so v Slovenski katoliški misiji organizirali dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture. Svojo hišo v Eisdnu je zapustil Slovenski katoliški misiji. Na spominski plošči – odkrita je bila leta 1998 – je zapisano »... to hišo podaril Slovenski katoliški misiji za oblikovanje pokončnih krščanskih osebnosti.« Od 1. septembra 1996 opravlja poslanstvo v belgijskem Limburgu in na Nizozemskem župnik Alojzij Rajk.

16 Od leta 1960 društvo Slomšek na drugo soboto in nedeljo v oktobru organizira Slovenski dan v Maasmechelnu. Praznovanje je uveljavil pokojni monsieur Vinko Žakelj in je sestavljeno iz treh delov: svete maše, kulturnega programa in večernega družabnega srečanja. Praznovanja se udeležijo Slovenci iz bližnjih društev, predstavniki občine, Flamci in predstavniki drugih narodnih skupnosti.

skupine Škofja Loka. Ob obisku so se uradni predstavniki obeh občin dogovarjali o aktivnostih za pobratenje.

1998

Rudarski jašek v naselju Eisden, kjer so si težak rudarski kruh služili številni slovenski izseljenci v Belgiji.

Maasmechelen ima zaradi delovanja slovenskih društev specifičen položaj. Nekdaj so bili tu rudniki, zato je v teh krajih veliko potomcev nekdanjih ekonomskih priseljencev. Tedanji veleposlanik Republike Slovenije v Belgiji Jaša L. Zlobec je v pismu (22. april 1998) podprl pobratenje med mestoma in navedel: *»Čeprav sodijo Slovenci med najmanjše skupnosti, imajo zaradi svoje pridnosti in poštenosti v belgijskem okolju zelo velik ugled. Lahko ste prepričani, da bodo naši rojaki iz Maasmechelna veliko prispevali k tvornemu sodelovanju«*. Škofjeloški občinski svet je 7. maja 1998 sprejel sklep, s katerim je pooblastil župana Igorja Drakslerja za nadaljevanje priprav uradnega pobratenja med občinama.

Škofjo Loko je 11. septembra 1998 obiskala 51-članska delegacija iz Maasmechelena. Sestavljali so jo predstavniki občinskih uradov in komisij za šport, šolstvo, starejše občane, socialno delo, invalide in tehnične službe. Skupno

škofjeloško-maasmechelensko spoznavanje in delo se je odvijalo v kreativnih delavnicah: mladi (Martinova hiša), šolstvo (OŠ Ivana Groharja in OŠ Cvetka Golarja), šport (Zavod za šport), ostareli in invalidi (Center slepih in slabovidnih), socialne zadeve (Center za socialno delo), tehnična služba (Loška komunalna Škofja Loka, čistilna naprava na Suhi, pokopališče Lipica ...) in policija (policijske postaje Škofja Loka, Kranj, Tržič in Uprava za notranje zadeve Kranj). Občinska delegacija, pod vodstvom župana Georgesa Lenssena, je podarila 70.000 belgijskih frankov za obnovo bovškega vrtca, ki ga je 12. aprila 1998 močno poškodoval potres in so ga morali porušiti ter zgraditi na novo.

V želji po medsebojnem spoznavanju, katerega cilj je bilo pobratenje s podpisom Listine o pobratenuju, je bila oktobra 1998 v občini Maasmechelen ustanovljena neprofitna organizacija Komisija za pobratenje.

1999

V flamski občini je v tem času živela že četrta generacija Slovencev, med njimi tudi marsikateri Škofjeločan. 26. junija 1999 je Slovensko društvo sv. Barbara praznovalo 70. letnico ustanovitve. S Slovensko izseljensko matico in finančno pomočjo Občine Škofja Loka so slavnostno jubilejno prireditev oblikovali Folklorna skupina Škofja Loka, narodno-zabavni ansambel Laufarji in igralci Loškega odra, s Coprniško krvavo rihto v Loki, ki jo je po Visoški kroniki dr. Ivana Tavčarja priredil in dramatiziral Ludvik Kaluža. Praznovanje se je začelo s sveto mašo v cerkvi sv. Barbare, ki jo je ob flamskem župniku vodil slovenski izseljenski župnik Alojz Rajk. Za prevod sta poskrbela Poldi Cverle in Albert Ramšak. Goste iz Škofje Loke so povabili tudi na sklepno prireditev Partnerski dan Flandrija – Slovenija, v okviru projekta Flandrija – Evropa 2002.¹⁷

Podpis listine o pobratenju

Sodelovanje in pristni odnosi so kljub oddaljenosti postali temelj za krepitev prijateljstva, ki sta ga mesti potrdili v Maasmechelnu in se s podpisom Listine o pobratenju zavezali za sodelovanje tudi za naprej. Predstavniki Škofje Loke so odpotovali v Belgijo in od 20. do 25. avgusta 1999 pripravili Slovenske dneve v Maasmechelnu. S podpisom Listine o pobratenju (21. avgusta) sta župana Igor Draksler in Georges Lenssen uradno potrdila pobratenje. Gostovanje številčne škofjeloške delegacije je prvič finančno podprla tudi Evropska komisija. V času gostovanja so potekale različne delavnice, v katerih so sodelovali: Društvo podeželskih žena, Oktet Ceh, Tamburaška skupina Bisernica, Folklorna skupina Škofja Loka, Foto klub Anton Ažbe, Balinarsko društvo Lokateks Trata, lokostrelska sekcija pri Športnem društvu Partizan, predstavniki Loka Turista, Klub škofjeloških študentov, predstavniki Zavoda za šport, policijske postaje in komisije za priznanja in odlikovanja, občinskega sveta in občinske uprave.

Ob podpisu Listine o pobratenju v Maasmechelnu je tedanja občinska svetnica Mana Veble Grum, v svojem imenu in v imenu ostalih občinskih svetnikov, ki so sestavljali delegacijo (Janeza Arharja, Toneta Peršina in Zdravka Krvine), strnila vtise, se zahvalila tedanji škofjeloški občinski upravi, posebej županu Igorju Drakslerju in Juretu Svoljšaku, ki je skrbel za izvedbo programa enotedenskega obiska. Izrazila je zadovoljstvo, da so vsi udeleženci odgovorno zastopali Škofjo Loko in Slovenijo ter se na skupni poti tudi sami bolje spoznali. Od uradnega pobratenja sta občini na razpise Evropske unije skoraj vsako leto prijavili skupne, t. i. »town twinning« projekte. Uradno listino o pobratenju so vedno zahtevali

17 Od leta 2000 do 2002, ko je Flandrija praznovala 700. obletnico samostojnosti, je vsako leto potekal enajstdnevni projekt Flandrija – Evropa 2002. Vanj se je vključilo več kot 200 občin iz Flandrije. Partnerski dan Flandrija – Slovenija danes pa je bil začetek enajstdnevni prireditev v Maasmechelnu.

tudi kot obvezno prilogo prijave.

2000

Maasmechelčani so obiskali Škofjo Loko aprila 2000 in organizirali Flamski teden. Flamsko delegacijo so gostili Škofjeločani, ki so leta 1999 gostovali v Maasmechelnu. Flamsko regijo so predstavili na flamski stojnici, ogledali so si Škofjeloški pasijon in sodelovali na ustvarjalnih delavnicah (muzejski, kmetijski, mladinski, policijski, športni, filatelistični, šolski, kulturno-glasbeni in likovni, delavnicah dopolnilnega pouka slovenskega jezika, za socialna vprašanja, invalide in upokojene, turizem ter promocijo, izdelovanje limburških »flajev«).

Prve dni junija 2000 so Škofjo Loko obiskali štirje strelski klubi iz Maasmechelna. Flamska strelska društva so se Škofjeločanom predstavila v sprevodu v uniformah, s skupino bobnarjev ter na prijateljskem tekmovanju v Crngrobu. V Flandriji imajo strelska društva večstoletno tradicijo, čeprav tekmujejo na športnih tekmovanjih, nastopajo tudi kot častna straža s flavtami in bobni pri procesijah in drugih praznovanjih.

Na slavnostni akademiji ob občinskem prazniku leta 2000 je Občina Škofja Loka Jefu Albrechtsu kot aktivnemu pobudniku in organizatorju pobratenja podelila bronasti grb Občine Škofja Loka.

2001

Naslednje leto je Kraljeva pihalna godba sv. Martina pripravila slavnostni koncert ob občinskem prazniku Občine Škofja Loka. Projekt z naslovom Glasba, evropski jezik je sofinancirala tudi Evropska komisija.

Med gostovanjem belgijske skupine, pod vodstvom tedanjega (sedaj pokojnega) župana Wima Terwingna, je bil 6. aprila 2001 odprt t. i. Evropski kotiček v Škofji Loki.¹⁸ V njem je bilo mogoče dobiti informacije o različnih evropskih programih in aktivnostih ter gradivo o možnostih izobraževanja. Belgijska delegacija se je srečala tudi s tedanjim vodjem poslanske skupine SLS - SKD Janezom Podobnikom in obiskala veleposlaništvo Kraljevine Belgije v Sloveniji, kjer jih je sprejel tedanji veleposlanik Sami G. Godart.

Sredi julija 2001 je na pobudo Občine Škofja Loka in veleposlaništva Kraljevine Belgije v Sloveniji v uršulinski cerkvi Marije Brezmadežne v Škofji Loki gostoval mešani pevski zbor Cantate.

Na povabilo članov filatelističnega društva Orval iz Maasmechelna, ki so julija 2001 gostovali v Škofji Loki, so škofjeloški filatelisti iz društva Lovro Košir oktobra istega leta sodelovali na mednarodni filatelistični razstavi MA-GE-LO

18 4. aprila 2001 je bilo v Škofji Loki organizirano odprtje prvega Evropskega kotička na Gorenjskem in tretjega od sedmih v Sloveniji. Evropski kotiček, ki je bil financiran s strani Evropske komisije, je predstavljal informacijsko točko s publikacijami o Evropski uniji in vključevanju Slovenije v EU.

PHILA 2001 in mladinskem tekmovanju JUNEX 2001. Filatelistične zbirke so razstavljali filatelisti in zbiratelji znamk, dopisnic, poštnih žigov itd. iz Maasmechelna, Geilenkirchna (Nemčija) in Škofje Loke, povezani v t. i. trilateralo. Loško društvo se je tedaj vključilo v mednarodno zvezo EUROPHILA.

Na pobudo občine so ob obisku tedanjega župana Wima Terwingna, podžupanje Mieke Ramaekers, poslanca parlamenta province Limburg Marka Vandeputa in predsednika regionalne agencije GOM-a v Limburgu Luca Ghysa v Škofji Loki organizirali seminar o razvoju malega gospodarstva.

2002

Ob obisku 50-članske belgijske delegacije v Škofji Loki, od 26. aprila do 4. maja 2002, so občinski uradniki obeh pobratenih občin pripravili oktobrski projekt Vikend z Avsenikom in Evropski dosje 2002.

Štirje profesorji Tehniškega inštituta Maasmechelen (TIM) in predsednik Komisije za pobratenje Jef Albrechts so pripravili vso potrebno dokumentacijo za šolsko ekskurzijo v Škofjo Loko, od 20. do 25. aprila 2002.

Tedanja županja Občine Piran Vojka Štular, župan Občine Brezovica Drago Stanovnik in predstavnica Občine Škofja Loka Andreja Ravnihar Megušar so se leta 2002 (od 21. do 25. maja) udeležili 8. evropskega kongresa pobratenih mest v Antwerpnu. Glavne teme so bile predstavljene na delavnicah, predavanjih, okroglih mizah in strokovnih ekskurzijah. Teme so bile: Živeti skupaj, Umetnost pobratenja, Partnerji v gospodarskih dejavnostih in Mesto izobraževanja. Vsebine so bile zelo aktualne in so se lotevale tudi izzivov na svetovni ravni: kako lahko pobratenje vpliva na boj proti rasizmu, kako v pobratenje skozi umetnost in kulturo vključiti mlade, razvoj lokalne demokracije ter pomen odborov za pobratenje.

V okviru projekta Export Vlaanderen je minister za gospodarstvo Lim Gabriëls maja 2002 Jefa Albrechtsa povabil na delovni obisk v Slovenijo.

Septembra 2002 so organizatorji vinskega sejma v Maasmechelnu obiskali slovenske vinogradnike, da bi se dogovorili o udeležbi na vinskem sejmu marca 2003.

Slovenci v Maasmechelnu so oktobra 2002 pripravili 42. Slovenski dan. Slovensko kulturno in prosvetno društvo Slomšek je k sodelovanju v kulturnem programu povabilo Folklorno skupino Škofja Loka in Oktet Ceh, ki sta jih z gorenjskimi, belokranjskimi, prekmurskimi, primorskimi in štajerskimi plesi in pesmimi popeljala po njihovi rodni deželi ali deželi njihovih staršev. Na prireditvi je spregovorila tudi tedanja veleposlanica Republike Slovenije v Belgiji Marija Adanja. Takrat so na Evropskem mladinskem pokalu v belgijskem Maaseiku sodelovali tudi mladi športniki Škofjeloškega orientacijskega kluba (ŠOK) in uspešno zastopali slovenske barve. Ob tem obisku so mladi člani kluba sodelovali na tekmovanju Junior European Cup 2002 – JEC 2002. Osemnajstletna Škofjeločanka Petra Strnad je v kategoriji do 18 let dosegla 9. mesto, kar je bil najboljši rezultat na mladinskih evropskih pokalih, odkar v Sloveniji obstaja orientacijski tek. Po tekmovanju so se pridružili škofjeloški delegaciji v Maasmechelnu.

Folklorna skupina Škofja Loka se je s slovenskimi narodnimi plesi predstavila na 42. Slovenskem dnevu, ki so ga oktobra 2002 organizirali v Maasmechelnu.

2003

Marca 2003 so se slovenski vinogradniki in predstavniki Turističnega društva Škofja Loka udeležili letnega vinskega sejma v Maasmechelnu.

Aprila 2003 je 36 študentov zadnjega letnika Tehniškega inštituta Maasmechelen (TIM), štirje mentorji in štirje predstavniki Komisije za pobratenje obiskalo Škofjo Loko. Ogledali so si tudi Srednjo lesarsko šolo v Škofji Loki in podjetje Alples v Železnikih.

V začetku junija 2003 si je 19 članov filatelističnega kluba Orval¹⁹ iz Maasmecheln v Škofji Loki ogledalo razstavo MA-GE-LO PHILA 2003, ki so jo pripravila mesta Maasmechelen, Geilenkirchen in Škofja Loka. Udeležilo se je tudi 22 članov Komisije za pobratenje.

Na pobudo Občine Škofja Loka je junija 2003, v okviru evropskega projekta na temo Lokalna obrt, gospodarstvo in regionalni turizem, 35 občanov Maasmecheln in članov Komisije za pobratenje obiskalo Škofjo Loko, kjer so pripravili različne delavnice o razvoju turizma.

Od 21. do 28. avgusta 2003 so bili v Škofji Loki člani društva čebelarjev iz flamske province Limburg. Ogledali so si tudi razstavo Apimondia v Ljubljani.

19 Klub Orval je bil leta 1964 z desetimi člani ustanovljen v občini Uikhoven. Zaradi znanih serij znank, izdanih od leta 1930 do 1940, so si izbrali ime mesta Orval. Klub je organiziral že več lokalnih in provincijskih razstav, zunaj Belgije pa je poznan tudi zaradi mednarodnega filatelističnega sejma, ki ga vsako leto organizira v tehniški srednji šoli (TIM).

2004

Maja 2004 so se srečali gospodarstveniki iz Limburga ter predstavniki Razvojne agencije Sora in Občine Škofja Loka. Dogovarjali so se o evropskem projektu Interreg III C.

Filatelistično društvo Lovro Košir je od 11. do 14. junija 2004 pripravilo filatelistično prireditev LOKAFILA in EUROPHILA 2004, ki je bila posvečena 200. obletnici rojstva Lovrenca Koširja, katerega ime ima škofjeloško društvo. Ob tej priložnosti je Pošta Slovenije, na pobudo filatelističnega društva 21. maja 2004, izdala priložnostno znamko Lovrenca Koširja v seriji znamk poštna zgodovina. Tega dogodka so se udeležili tudi člani filatelističnega kluba ORVAL iz Maasmechelna.

Oktober 2004 sta v okviru evropskega projekta Leonardo da Vinci predstavnika Srednje lesarske šole iz Škofje Loke skupaj s predstavnikoma podjetij obiskala Tehniški inštitut v Maasmechelnu (TIM).

Delegacija iz Škofje Loke je oktobra 2004, pod vodstvom župana Igorja Drakslerja, pet dni gostovala v Maasmechelnu in Bruslju. Zaradi medsebojnega sodelovanja lahko pobrateni občini za sofinanciranje enkrat na leto Evropski uniji prijavita skupni projekt. Glede na kriterije so bili tega leta v projekt vključeni škofjeloški študentje, ki so se prej udeležili podjetniških delavnic. Organizirala jih je Razvojna agencija Sora, v sodelovanju z Območno obrtno zbornico Škofja Loka. Mladi so se v Maasmechelnu srečali s svojimi vrstniki in sodelovali na različnih posvetih in predstavitvi mladinskih centrov. V program so bili vključeni ogled Bruslja, srečanje s poslanko Evropskega parlamenta Ljudmilo Novak in ogled pomembnejših evropskih institucij. Občina Škofja Loka je v delegacijo povabila tudi direktorja Razvojne agencije Sora Roka Šimenca in direktorico Zavoda za pospeševanje turizma Blegoš mag. Sašo Jereb, ki sta se srečala z gospodarstveniki in turističnimi delavci. V program je bil vključen ogled industrijske cone in turistične organizacije Maasland v Limburgu. Belgijo so obiskali tudi člani škofjeloških društev: strelci, čebelarji ter glasbeniki Pihalnega orkestra in godalnega kvinteta Glasbene šole. Mladi škofjeloški glasbeniki so si ogledali glasbeno akademijo v Maasmechelnu in nastopili na 44. Slovenskem dnevu. Na pobudo Občine Škofja Loka so se ob tem obisku dogovorili za obisk Glasbene šole Škofja Loka v Maasmechelnu, Bruslju in na Nizozemskem leta 2005.

2005

Maja 2005 so se flamskemu občinstvu predstavili glasbeniki Godalnega orkestra Glasbene šole Škofja Loka. Projekt je finančno podprla Evropska komisija.

Od 3. do 10. julija 2005 so v Škofji Loki gostovali športniki iz pobratene flamske občine. Sodelovali so v različnih učnih delavnicah smučanja, razvoja športne infrastrukture, jamarstva, kolesarjenja in pohodništva.

Na Poletnih prireditvah v Škofji Loki je leta 2005 nastopala glasbena skupina De Maasbuben iz Maasmechelna.

2006

Na povabilo Komisije za pobratenje Maasmechelen, pod vodstvom Jefa Albrechtsa in društva Anton Martin Slomšek, pod vodstvom Staneta Revinška, je Pevski zbor Lubnik gostoval v Maasmechelnu v dneh od 25. do 30. novembra. V času obiska so si ogledali številna belgijska mesta, spoznali njihovo kulturo in zgodovino. O rudarjih in zgodovini mesta jim je veliko povedal domačin Jan Kohlbacher,²⁰ avtor dela *Organizacija življenja v rudarskem naselju Eisden*. Kot najštevilčnejši škofjeloški zbor so v sodelovanju z domačim pevskim zborom Anton Martin Slomšek pripravili celovečerni koncert v dvorani Casinoja. Udeležba obiskovalcev je bila odlična, s svojim obiskom jih je počastila tudi konzulka RS v Belgiji Vladka Pušenjak.

2007

Pihalni orkester in tolkalna skupina Onder ons (slovensko: Med nami) iz Belgije sta gostovala v Škofji Loki avgusta 2007; 12. avgusta so imeli samostojni koncert na škofjeloškem Mestnem trgu, tri dni kasneje pa še na Egrovem vrtu v Železnikih.

Člani Folklorne skupine Škofja Loka in dijaki Gimnazije Škofja Loka na obisku v Evropskem parlamentu v Bruslju, oktobra 2007. Sprejela jih je slovenska evropsoslanka Ljudmila Novak.

20 Jan Kohlbacher je sin avstrijskega izseljenca in je bil rojen v belgijskem rudarskem naselju Eisden. Več kot 40 let je poučeval v ljudski šoli v Eisdnju in preučeval delovanje rudnikov, življenje rudarjev in njihovih družin. Leta 1983 je osnoval *Ustanovno dediščino Eisdna*, leta 1995 še *Muzej bivanjskih razmer rudarskih delavcev*.

Na pobudo občine Maasmechelen je Godalni orkester Glasbene šole Škofja Loka, pod vodstvom prof. Armina Seška, leta 2007 sodeloval na evropskem tekmovanju v belgijskem mestu Neerpelt in dosegel absolutno zmago. Med 85 različnimi orkestri in 3.600 glasbeniki s skoraj celega sveta so tako navdušili kritike, da so jim podelili kar 99 od 100 možnih točk in jih počastili z naslovom »*summa cum laude*«.

Člani škofjeloškega Filatelističnega društva Lovro Košir so se s svojimi zbirkami septembra 2007 predstavili v kategoriji odraslih zbiralcev in mladincev kar na dveh razstavah, in sicer EUROPHILA 2007 in MA-GE-LO PHILA 2007. Razstavi so organizirali člani belgijskega filatelističnega društva Orval.

Na pobudo Občine Škofja Loka je bil ob sodelovanju slovenske evroposlanke Ljudmile Novak oktobra 2007 organiziran obisk škofjeloških gimnazijcev²¹ v Evropskem parlamentu, ogledali so si tudi evropsko šolo, namenjeno otrokom zaposlenih v evropskih institucijah, Odbor regij in Stalno predstavništvo Slovenije pri EU. Skupaj z gimnazijci je v Belgiji gostovala tudi Folklorna skupina Škofja Loka, pod vodstvom Marka Krajnika. Na povabilo Slovenskega katoliškega kulturnega in pevskega društva Slomšek so nastopali na 47. Slovenskem dnevu.

Da je pečat na listini koristen tudi danes, se je pokazalo novembra 2007, ko je občina Maasmechelen organizirala dobrodelno prireditev za pomoč krajem, ki jih je septembra v Sloveniji prizadela vodna ujma; 16. novembra so v tamkajšnjem

Vabilo na dobrodelno prireditev za prizadete ob vodni ujmi septembra 2007 na Škofjeloškem. Maasmechelen, novembra 2007.

21 Ema Alič, Aleksandra Draksler, Ksenija Mravlja, Aljaž Gaber in Luka Murn pod mentorstvom Andreje Ravnihar Megušar.

kulturnem domu pripravili srečanje, ki se ga je udeležilo okoli 900 obiskovalcev. Med nastopajočimi so bili tudi ljudski pevci in godci Suha špaga društva Rovtarji iz Škofje Loke. Številni donatorji so na prireditvi prispevali denarne in materialne donacije. Prireditev je pripravil Odbor za pobratenje Občine Maasmechelen, ki ga vodi podžupan in velik prijatelj Škofje Loke Jef Albrechts. Akcija je trajala do januarja 2008, ko so v škofjeloški športni dvorani Poden zbrani denar izročili za odpravo posledic vojne ujme in škofjeloškimi gasilcem za nakup posebne vodne črpalke.

Julija istega leta so se člani društva Rovtarji kot škofjeloški predstavniki udeležili Festivala folklorne in narodne glasbe v Tielu v Belgiji.

2008

Ob škofjeloškem občinskem prazniku 2008 so se slavnostne akademije, poleg uradne občinske delegacije iz Maasmechelen, udeležili tudi flamski gasilci in policisti ter navezali stike z loškimi predstavniki.

Od 27. oktobra do 2. novembra 2008 se je na povabilo Maasmechelen šest predstavnikov mladih²² iz Škofje Loke prijavilo na mednarodni projekt Dnevnik mladega Evropejca. Prijavljen je bil v okviru evropskega programa Youth in Action. S skupinami iz Španije, Poljske in Južne Afrike so škofjeločani obravnavali možnosti aktivnega državljanstva mladih in njihovo udeležbo v okolju, kjer živijo. Vsebine takratne izmenjave so bile tudi vprašanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom, socialne podpore in pomoči beguncem ter delovanje mladinskih centrov v Maasmechelen. V pobrateni občini delujejo kar trije centri; njihovi strokovni sodelavci so predstavili način financiranja in delovanja teh centrov, kar je lahko pomoč pri vzpostavitvi mladinskega centra v Škofji Loki.

2009 – 10. obletnica pobratenja

Široko zastavljeno prijateljstvo je ob 10. obletnici dobilo še realnejšo podobo. Želja po poglobljanju prijateljskih vezi je pripeljala do podpisa Listine o nadaljnjem sodelovanju. Ob tej obletnici so bile organizirane številne prireditve ob Flamskem tednu v Škofji Loki in Loških dnevih v Maasmechelen.

Za to priložnost je bil oblikovan priložnostni znak Škofja Loka/Maasmechelen, ki smo ga v teh mesecih uporabljali v publikacijah in na prireditvah. Prva večja prireditev je bila v Maasmechelen, kjer so mladi nogometaši, iz klubov Ločan in Polet, od 10. do 14. aprila sodelovali na nogometnem turnirju z Belgijci in Nizozemci. Še isti mesec si je številna delegacija iz pobratenege mesta ogledala škofjeloški pasijon.

Uradni začetek praznovanja je bil 23. maja, s sprevedom strelcev iz Limburga, Folklorne skupine Škofja Loka in Mestnega pihalnega orkestra iz Škofje Loke, po

22 Žiga Nastran, Meta Dagarin, Ema Pintar, Matjaž Vouk, Urban Pirc, Sabina Kocjančič in koordinatorka Andreja Ravnihar Megušar.

škofjeloškem starem mestnem jedru. V Flandriji imajo strelska društva večstoltno tradicijo, strelci so varovali ljudstvo pred roparji in tujimi vojskami. V društva so se začeli združevati med letoma 1500 in 1700, zdaj pa nastopajo kot častna straža pri procesijah, na praznovanjih in so nepogrešljiv del belgijske folklore. Po tradiciji nastopajo z bobni, mušketami, zastavami in v uniformah. Ob tej priložnosti so županu Igorju Drakslerju slovesno predali zastavo s priložnostnim znakom – združena grba občin Škofja Loka in Maasmechelna – kot simbolom nadaljnjega sodelovanja.

V okviru Flamskih tednov v Škofji Loki je bila od 17. do 20. junija organizirana mednarodna konferenca Management naravne in kulturne dediščine. Projekt je finančno podprla tudi Evropska komisija (Program Evropa za državljane 2010–2013). V njem so poleg delegacije iz Maasmechelna sodelovala tudi partnerska mesta Carlow, Medicina, Tabor, Varaždin in Freising. 19. junija je bila odprta mednarodna filatelistična razstava MA-GE-LO PHILA 2009. Gre za povezavo filatelističnih društev iz Maasmechelna, Geilenkirchna in Škofje Loke v trilateralo. Ob 10. obletnici so v Škofji Loki od 13. do 20. julija gostovali tudi predstavniki štirih mladinskih centrov iz Maasmechelna, ki so stanovali pri škofjeloških vrstnikih. Skupaj s škofjeloškim Zavodom O, ki so pripravili program za svoje goste, so organizirali številne delavnice, namenjene mladim. Še isti teden, 16. julija, se je glasbena skupina De Maasbuben predstavila na Mednarodnem folklornem festivalu na Mestnem trgu.

Sprevod flamskih strelskih društev ob uradnem začetku praznovanja
10. obletnice podpisa Listine o pobratenju, 23. maja 2009.

1. 7. 2009 – Podpis listine o nadaljnjem sodelovanju v Škofji Loki

Široko zastavljeno prijateljstvo in pristni stiki sta bila vzrok za podpis Listine o nadaljnjem sodelovanju, saj prav pobratenje omogoča, da se še bolj krepijo odnosi med partnerskimi mesti. V desetih letih, od uradnega podpisa Listine o pobratenju, so bili pripravljene številni programi, projekti, ki so predstavljali dvo-smerni prenos znanja, izkušenj, prakse na področju šolstva, kulture, posameznih društev, sodelovanje je potekali celo pri različnih razvojnih in raziskovalnih projektih.

Ob desetletju loško-flamskega prijateljstva sta župana obeh občin Igor Draksler in Georges Lenssen v Galeriji Ivana Groharja 1. julija svečano podpisala Listino o nadaljnjem sodelovanju in ga s tem še utrdila. Ob tem dogodku je veleposlanik Kraljevine Belgije v Sloveniji Louis Mouraux uradno odprl razstavo umetniških del združenja umetnikov MAKK iz Maasmechelena. Enajst flamskih umetnikov je svoja umetniška dela julija in avgusta razstavljalo tudi v Mali razstavnici galeriji Občine Škofja Loka.

5. 9. 2009 – Podpis listine o nadaljnjem sodelovanju v Maasmechelnu

Prvi teden v septembru je v Maasmechelnu gostovala 80-članska škofjeloška delegacija, ki so jo sestavljali: župan Igor Draksler, občinski svetnik Anton Peršin, koordinatorka gostovanja Andreja Ravnihar Megušar, predstavnik občine Niko Kržišnik, direktorica Loškega muzeja Jana Mlakar in kustos Jože Štukl ter predstavniki Mestnega pihalnega orkestra Škofja Loka, skupine Otroci ritmov, Folklorne skupine Škofja Loka, Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka, Gasilskega društva Škofja Loka, Društva upokojencev Škofja Loka, Lokostrelske sekcije pri Športnem društvu Partizan, Zavoda O in skupina Starman.

Organizirane so bila številne slovesnosti, različna druženja in koncerti, Jef Albrechts, eden najbolj slovenskih Flamcev, je vse dneve skrbel za dobro počutje gostov. Predstavniki Komisije za pobratenje so se pri organiziranju celotnega gostovanja potrudili, saj so Ločane popeljali v sama priznana, poznana, zgodovinsko in industrijsko obarvana mesta.

Poleg Komisije za pobratenje v Maasmechelnu je pri organizaciji sodeloval tudi Stane Revinšek, predsednik slovenskega društva Anton Martin Slomšek v Belgiji. Gostujočo delegacijo je kot vodnik in prevajalec popeljal po Masmechelnu in Eisdnu, rudarskem delu mesta. Prav tako je uredil vse potrebno, da je skupino Ločanov odpeljal v Bruselj, na ogled Evropskega parlamenta, kjer so se srečali z evropskim poslancem Lojzetom Peterletom in Klemenom Žumrom, svetovalcem evropske poslanske skupine EPP v Evropskem parlamentu.

V Maaseiku, mestu v neposredni bližini Maasmechelna, so se v paradi predstavili godbeniki Mestnega pihalnega orkestra in plesalci škofjeloške folklorne skupine. Poleg glasbene skupine Otroci ritmov in skupine Starman so svoje znanje pokazali tudi loški strelci. Direktorica Jana Mlakar in Jože Štukl iz Loškega

muzeja sta poskrbela za odmevno fotografsko razstavo Pogledi na tisočletno mesto. S svojim obiskom je Slovence in Belgijce počastila tudi slovenska veleposlanica v Belgiji Anita Pipan.

Po zaključku svete maše v cerkvi sv. Barbare sta 5. septembra župana obeh pobratenih mest slovesno obnovila Listino o pobratenju. Slavnostno prireditev, ki je potekala v kulturnem domu Maasmechelen, je popestrila projekcija, ki je predstavljala kronološki pregled več kot dvajsetletnega sodelovanja. V kulturnem programu so sodelovali pevsko društvo Anton Martin Slomšek, loški folkloristi in Mestni pihalni orkester. Različna srečanja so se vrstila tudi med filatelisti, mladimi in gasilci. Gostovanje je loška delegacija zaključila z udeležitvijo na vseslovenskem pikniku, ki je potekal v znamenju druženja Belgijcev, Škofjeločanov in Slovencev, ki živijo v Belgiji. Vsako leto ga organizira Slovensko kulturno pevsko društvo Anton Martin Slomšek. Tam so za zabavo in slovensko glasbo poskrbeli loški glasbeniki.

Župan Igor Draksler je gostovanje pospremil z besedami: *»Pobratenje omogoča uporabno ogrođje, v okviru katerega se krepijo odnosi med partnerskimi mesti. Njegova prednost je v kombinaciji prijateljskih stikov z različnimi oblikami izmenjav in to smo potrdili z več kot dvajsetletnim sodelovanjem z našimi prijatelji iz Maasmechelna«.*

Gostovanje škofjeloške delegacije v Maasmechelnu ob 10. obletnici podpisa Listine o pobratenju, septembra 2009.

Župan občine Škofja Loka
Igor Draksler in župan občine
Maasmechelen Georges Lenssen
ob podpisu Listine o nadaljnjem
sodelovanju med občinama,
septembra 2009.

V oktobru se je šest prostovoljnih gasilcev,²³ iz Prostovoljnega gasilskega društva Škofja Loka, udeležilo tridnevnega usposabljanja v Maasmechelnu. Gasilci obeh mest sodelujejo že dalj časa, na večdnem obisku leta 2008 pa so si med drugim ogledali tudi gasilsko šolo v bližnjem mestu Genk. Ob opazovanju skupin, ki so se takrat urile na različnih poligonih, se je porodila ideja, da bi se izobraževanja udeležili tudi škofjeloški gasilci. Na tokratnem izobraževanju sta Škofjeločane usmerjala in vodila dva belgijska inštruktorja. Vsekakor so bili z izobraževanjem zadovoljni, saj se je pridobljeno znanje dopolnjevalo z veščinami, ki jih dobijo v Sloveniji.

Ne smemo pozabiti:

- Ob podpisu Listine o pobratenju so bili organizirani Slovenski dnevi v Maasmechelnu in Flamski teden v Škofji Loki.
- Leta 2007 so prijatelji iz Maasmechelna ob vodni ujmi zbirali in predali donatorska sredstva Občini Škofja Loka.
- Ob 10. obletnici so bili organizirani Flamski tedni v Škofji Loki in Loški dnevi v Maasmechelnu.
- Po najkrajši kopenski poti nas do mesta prijaznih ljudi loči »le« 1.112 km.

23 Blaž Lešnjak, Andraž Arhar, Anže Debeljak, Jaka Sušnik, Marjan Jemec in koordinator Luka Sušnik.

VIRI:

- Deset let pobratenja med Škofjo Loko in Maasmechelnom. *Loški utrip*, Škofja Loka, junij 2009, str. 42.
- Desetletje loško-flamskega prijateljstva. *Loški glas*, Kranj, junij 2009, str. 14.
- Dve občini, dva pobratima. *Gorenjski glas*, št. 51, 7. 7. 1973, str. 4.
- Gasilsko izobraževanje v Maasmechelnu. *Loški utrip*, Škofja Loka, december 2009, str. 52.
- Jubilej listine o pobratenju. *Ločanka*, Kranj, maj 2009, str. 8.
- Ko življenje teče v obe smeri. *Loški utrip*, Škofja Loka, oktober 2009, str. 41.
- Mladi Maasmechelen v mladi Škofji Loki. *Loški utrip*, Škofja Loka, avgust 2009, str. 16.
- Ohranjajo slovensko besedo. *Loški glas*, Kranj, september 2009, str. 14.
- Potepanje Ločanov po Belgiji. *Ločanka*, Kranj, september 2009, str. 16.
- Praznovanje obletnice sedaj v Belgiji. *Ločanka*, Kranj, avgust 2009, str. 8.
- Prijateljstvo, staro desetletje. *Gorenjski glas*, Kranj, 25. 5. 2009, str. 4.
- Prijateljstvo za nadaljnje desetletje. *Ločanka*, Kranj, junij 2009, str. 34.
- Prijateljstvo temelj pobratenja. *Loški utrip*, Škofja Loka, avgust 2009, str. 16.
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Kosovo>, 15. 1. 2009.
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Smederevska_Palanka, 20. 1. 2009.
- Ustni vir: Lojze Peterle, 4. 9. 2009 v Bruslju.
- Ustni vir: Klemen Žumer, 6. 9. 2009 v Maasmechelnu.

LITERATURA:

- Bogataj, Jože: Če obleka naredi človeka, kaj (kdo) pa potem šolo?. *Gimnazija Škofja Loka – 50 let*. Škofja Loka: Gimnazija Škofja Loka, 2000, str. 115 in 116.
- Budja, Aleš in Kocbek, Mihael: Teritorialne členitve v državah članicah Evropske unije. *Lex Localis*. Maribor: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila, 2008, str. 1–30.
- Ceferin, Peter: *Potovanje Pevskega zbora Lubnik iz Škofje Loke v pobrateno občino Maasmechelen v Belgiji v dneh od 25.–30. 11. 2006*. Škofja Loka : Pevski zbor Lubnik, 2006.
- Kohlbacher, Jan: Organizacija življenja v rudarskem naselju Eisden. *Tagungsband, Eisden-Maasmechelen*, 2003, št. 6.
10. obletnica pobratenja med občinama Škofja Loka in Maasmechelen in razstava del likovnega društva MAKK. Škofja Loka: Občina, julij 2009.